

**A Kúria
mint másodfokú bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Mfv.IV.10.071/2024/4.

A tanács tagjai:

Dr. Stark Marianna a tanács elnöke
Szolnokiné dr. Csernay Krisztina előadó bíró
Dr. Dzsula Marianna bíró
Dr. Pataki Árpád bíró
Véghné dr. Szabó Zsuzsanna bíró

A felperes:

felperes
(cím)

A felperes képviselője:

Dr. Gyurkovics Bence ügyvéd
(cím1)

Az alperes:

alperes
(cím2)

Az alperes képviselője:

Rajnai Ügyvédi Iroda
(cím3, ügyintéző: dr. Rajnai László ügyvéd)

A per tárgya:

A munkáltató kártérítési felelőssége
A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:
A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Pécsi Ítélőtábla Mf.I.30.009/2024/5/I.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Zalaegerszegi Törvényszék 11.M.70.053/2021/76.

Rendelkező rész

A Kúria a Pécsi Ítéltábla Mf.I.30.009/2024/5/I. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 200.000 (kettőszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy a 770.000 (hétyszázhetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2018 nyaratól betanított üveges munkakörben, alkalmi munkavégzés keretében dolgozott az alperesnél, ennek során heti rendszerességgel gépjárművezetői tevékenységet is ellátott. 2019. július 1. napján a felek ugyanezekre a feladatokra határozatlan idejű munkaviszonyt létesítettek.

[2] A felperes 2019. július 15-én a cég telephelyéről a cím⁴ alatti építési területre szállított 120 x 140 cm méretű kötegelt korlátüveget egy Renault Master típusú tehergépkocsival. A délelőtti órákban már elvitt egy rakományt a címre, amelyet a helyszínen toronydaru segítségével problémamentesen rakodtak le. A második szállítmányt az indulás előtt név ügyvezető ellenőrizte, aki az alkalmazott rögzítési módot megfelelőnek találta, amikor a zalaegerszegi telephelyen felrakták az üveganyagot a kettő darab acél üvegszállító állványra. Az üveget spanifferrel vízszintesen rögzítették az állványokhoz, az állványokat pedig a teherautó rakfelületéhez függőlegesen rögzítették. A fonyódi építési munkaterületre érkezést követően a felperes lehajtotta a plató oldalát és eltávolította az üvegeket egyben tartó, keresztben elhelyezett spanifert. A darukezelő jelezte a felperesnek, hogy a daruzási pont az építési területen kívül, a kerítés mellett lesz, mert ott biztonságosabban tudja leemelni a platóról az üvegárut. A felperes nem kötötte vissza az üvegtáblákat tartó vízszintes spanifert, és nem hajtotta vissza a plató oldalfalát sem, így tolatott ki az emelési pontra. A gépkocsi mellett állt, amikor a platóról 8 db üvegtábla ráborult.

[3] A felperes a baleset következtében lábszártörést, koponyazúzódást, nyaki gerincrándulást és -húzódást szenvedett, valamint a lábszárára többszörös nyílt seb keletkezett. Július 19. napjáig a név¹ Kórházban kezelték, majd két hét otthontartózkodást követően, augusztus 6-tól augusztus 15-ig a Knév² Kórházban feküdt, ahol műtétet végeztek rajta. Ezután két és fél hónapon keresztül fekvőbeteg volt.

[4] A név⁵ Megyei Kormányhivatal városnévi Járási Hivatala a hivatalból lefolytatott munkavédelmi eljárást az SO-04N/MV1/001184-11/2019. számú határozattal zárta le, amelyben kötelezte a munkáltatót, hogy az üvegtáblák rakodása, szállítása során a vonatkozó munkavédelmi szabályokat tartsa be.

[5] A felperes orvosi munkaalkalmassági véleményét 2018. november 29-én raktáros munkakörre állították ki. Munkavédelmi oktatásban 2018. november 9-én részesült.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[6] A felperes keresetében 8.000.000 forint sérelemdíj és ennek 2019. július 16. napjától számított törvényes mértékű késedelmi kamata, valamint a perköltsége megfizetésére kérte kötelezni az alperest a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 166. § (1) bekezdésére, az Mt. 51. § (4) bekezdésére, a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 41. §-ára, a munkaeszközök és használatuk biztonsági és egészségügyi követelményeinek minimális szintjéről szóló 10/2016. (IV. 5.) NGM rendelet 9. § (1) bekezdésére, valamint az Mt. 9. §-a folytán alkalmazandó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42.-54.§-aira hivatkozva. Állította, hogy nem rendelkezett érvényes foglalkozás-egészségügyi vizsgálattal, nem részesült munkavédelmi oktatásban, egyéni védőeszközt a munkáltató nem bocsátott a rendelkezésére és a tehergépkocsi túlsúllyal közlekedett. Előadása szerint a vízszintesen elhelyezett spanifer kizárólag a szállítás idejére szolgált, és csak az előrecsúszás ellen védte az üveglapokat, azt ezért eltávolíthatta. A baleset véleménye szerint a túlsúly miatt következett be.

[7] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására és a felperes perköltségben való marasztalására irányult az Mt. 166. § (2) bekezdés b) pontja alapján, mivel a balesetet a felperes elháríthatatlan és kizárólagos magatartása okozta. Másodlagosan a sérelemdíj mértékét annak a felperes vétkes közrehatásának figyelembevételével kérte megállapítani.

Az első- és másodfokú ítélet

[8] A Zalaegerszegi Törvényszék a 11.M.70.053/2021/76. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest 350.000 forint perköltség megfizetésére megállapítva, hogy az eljárási illetéket és az állam által előlegezett költséget az állam viseli.

[9] Ítéletének indokolásában kifejtette, hogy a munkáltatónak a munkavállalója egészségi állapotában bekövetkezett károkért fennálló felelősség egyes kérdéseiről szóló 1/2018. (VI.25.) KMK véleményben (a továbbiakban: KMK vélemény) írt szempontok alapján a baleset a munkaviszonnyal összefüggésben merült fel, ezt egyébként az alperes nem vitatta. név3 igazságügyi munkavédelmi szakértő hiánytalan és aggálytalan véleménye és a balesetet rögzítő videófelvétel alapján arra a következtetésre jutott, hogy a balesettel oksági összefüggésben nem állapítható meg az alperes mulasztása. A perbeli Renault Master típusú kistehergépkocsi alkalmas volt a közúti közlekedésre és üvegszállításra, a szállításhoz használt üvegtartó állványok és a rögzítés megfelelőek voltak, a rakomány-rögzítéshez használt spaniferek pedig megfeleltek a szabványelőírásnak. Mivel az üvegszállítást a felperes munkába lépése óta végezte, nem volt szükség időszakos munkavédelmi oktatásra, az előző évi oktatáson elhangzottakat kellett alkalmaznia. A munkavédelmi oktatás anyagát az okiratok és a tanúvallomások alapján megfelelőnek találta.

[10] A munkavédelmi szakértő álláspontja szerint az a körülmény, hogy a felperes korábban zárt tehergépkocsival szállított üveget és a baleset idején nyitott, platós teherautót vezetett, nem bírt jelentőséggel, mert a kistehergépkocsi munkavédelmi szempontból nem tartozik a veszélyes munkaeszközök közé [a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 5/1993. (XII. 26.) MÜM rendelet I/a. és I/b. számú melléklete], ezért nem szükséges munkavédelmi üzembehelyezési eljárás lefolytatása. Nincs olyan követelmény, hogy kategórián belül nyitott vagy zárt kisteherautó váltása esetén újra ki kellene oktatni a gépjárművezetőt, mivel a munkaeszközben nem történt jelentősebb változás.

[11] A felperesnek a szállított üveg rögzítésében vagy az áru mozgatásában nem kellett részt vennie, a tehergépkocsi vezetése volt a feladata. A daruzást végző szakember által kijelölt helyen kellett megállnia és az üvegtartó állvány rögzítését feloldania annak érdekében, hogy azt a daruval fel lehessen emelni a gépjármű rakfelületéről. A felperes volt az, aki tévesen nem az üvegtartó állvány rögzítését oldotta el, hanem az üvegek egymáshoz való vízszintes rögzítését.

[12] Mivel a munkavédelmi hatóság a vizsgálati anyagában nem tárt fel olyan körülményt, amely a rakomány túlsúlyára utalt volna, a szakértő is arra a következtetésre jutott, hogy a tehergépkocsi nem volt túlsúlyos.

[13] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes rendelkezett érvényes egészségügyi vizsgálattal, az orvosi alkalmassági vélemény csupán a munkakörét határozta meg helytelenül, ugyanakkor az egészségügyi alkalmatlanságára utaló többlet-tényállási elem nem merült fel. Megállapította, hogy a felperes munkavédelmi bakancsot nem kapott, hiszen az átvételi elismervényen nem az ő aláírása szerepelt, de a viselt lábbeli típusa és a baleset között ok-okozati összefüggést nem tárt fel a munkavédelmi szakértő. Munkavédelmi sisakot az alperes biztosított, amelyet azonban a felperes nem húzott fel, a gépjármű utasterében hagyta, ami a baleset után a kormányhivatal által készített fényképfelvételeken jól látható.

[14] A munkavédelmi hatóság határozatában megállapított tényállás a bíróságot nem kötötte a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 263. § (2) bekezdése értelmében. Mindezek alapján azt állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a balesetet a felperes kizárólagos és elháríthatatlan magatartása okozta.

[15] A felperes fellebbezése alapján eljáró Pécsi Ítéltábla az Mf.I.30.009/2024/5/I. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte a felperest 200.000 forint másodfokú perköltség megfizetésére.

[16] Ítéletének indokolása szerint a felperes 2019. július 15-én az alperesnél fennállt munkaviszonyával összefüggésben végzett munka közben szenvedett balesetet, amely következtében a Ptk. 2:43. § a) pontja által védett személyiségi joga, a testi épségének sérelme miatt a munkáltatót sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni. Az Mt. 9. § (1) bekezdése utaló szabálya alapján a Ptk. 2:52. § (2) bekezdésének alkalmazásában a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire – különösen a sérelemdíj fizetésére köteles személy meghatározására és a kimentés módjára - az Mt. kártérítési felelősségre vonatkozó szabályait, vagyis az Mt. 166 – 167. §-aiban írt feltételek fennállását kellett vizsgálni.

[17] Az alperes az Mt. 166. § (1) bekezdésében foglalt objektív kártérítési felelőssége alól mentesítése körében a felperes kizárólagos és elháríthatatlan magatartására hivatkozott. a másodfokú bíróság álláspontja szerint az ennek során figyelembe veendő szempontokat a KMK vélemény II.2. pontja részletezi, melyek közül az eset összes körülményeinek vizsgálata keretében kiemelendő, hogy a munkavállaló kizárólagos és elháríthatatlan magatartásán kívül egyéb ok, nevezetesen a munkáltató terhére értékelendő körülmény ne hasson közre.

[18] Kiemelte, hogy a felperes 2019. július 17-én a munkavédelmi hatóság előtt tett nyilatkozata szerint munkavédelmi oktatásban részesült, és a rakodással kapcsolatban is tudta, hogy mit kell tennie. Az alperesnél egy éve végzett munkát, teherautóval hetente szállított üvegtáblákat. A baleset után két nappal tehát még nem gondolta, hogy az oktatás hiányából fakadt a tévedése (a hevederek téves feloldása), és a baleset bekövetkezésében a munkáltatót bármiféle mulasztás, szabályszegés terheli.

[19] Rögzítette, hogy a becsatolt okiratok szerint a felperes 2018. november 9-én munkavédelmi oktatásban részesült, amelynek a tematikája tartalmazta az üvegtáblák szállítását és mozgatását is. Az oktatás a tanúvallomások alapján egyértelműen tartalmazta, hogy melyik spanifert hol és mikor kell és lehet kioldani: azt a spanifert, amivel az üveg az állványhoz van fogatva, semmiképpen sem szabad kioldani, amíg a daruzás meg nem történt, csak az állvány és a gépkocsi közötti spanifer oldható fel. A tanúk egyezően adták elő, hogy az ügyvezető mindenkinek megmutatta a gyakorlatban, hogy a spanifert hogyan kell használni, kioldani. Kitértek arra, hogy a zárt teherautóban elegendő az üveget pálcával rögzíteni, míg a platós szállításnál a rögzítés annyiival több, hogy az állványt a platóhoz kell rögzíteni, de a gépkocsivezető feladata mindkét szállítási mód esetében azonos. A felperes tehát a betanított üveges munkakörére vonatkozó munkavédelmi oktatásban részesült, így ismerte az üvegtáblák szállítására, mozgatására vonatkozó szabályokat, mint ahogy a balesetig megfelelően alkalmazta is ezeket az ismereteket.

[20] A másodfokú bíróság érvelése szerint a felperes 2018. augusztus óta folyamatosan betanított üveges munkakörben végzett munkát az alperesnél, a feladatai ugyanazok voltak a baleset idején is, csupán jogviszonya változott 2019. július 1-től, amikor a korábbi alkalmi foglalkoztatás helyett határozatlan idejű munkaviszonyt létesített vele az alperes. Ezért megalapozatlannak találta azt az érvelést, hogy 2019. július 15-én nem rendelkezett érvényes munkavédelmi oktatással.

[21] A jogerős ítélet rögzítette, hogy a munkavédelmi hatóság nem állapított meg az alperes terhére értékelhető körülményt, csupán - szankció kiszabása nélkül – az üvegtáblák szállítására, rakodására vonatkozó munkavédelmi szabályok betartására kötelezte. Megállapította, hogy az alperes olyan munkaköri alkalmassági véleményt csatolt az iratokhoz, amely – raktáros – munkakört a felperes az alperesnél soha nem látott el, ezért nem zárható ki, hogy az orvosi vélemény kiállításakor elírás történt a munkakör megnevezésében. Ennek ellenére 2018. augusztustól 2019. július 15-ig, a balesetig nem merült fel, hogy a felperes egészségügyileg ne lett volna alkalmas a feladatai ellátására, a baleset nem a felperes egészségügyi alkalmatlansága miatt következett be, erre utaló peradat nem merült fel

[22] név3 munkavédelmi szakértő a peres eljárás anyagát: a munkavédelmi hatóság iratait, határozatát, a munkabalesettel kapcsolatban felvett jegyzőkönyv megállapításait, a felek személyes előadását, a tanúk vallomását és a balesetet rögzítő videófelvételt, azaz az eljárás egész anyagát teljeskörűen vizsgálatának tárgyává tette, valamint értékelte, és mindezekből következtetett arra, hogy a balesetet kizárólag az okozta, hogy a felperes az üvegtáblákat az állványhoz rögzítő keresztirányú spanifereket oldotta fel az állványokat a platóhoz rögzítő spaniferek helyett. A másodfokú bíróság a szakértő megállapításait és következtetéseit helyesnek találta és a bizonyítás eredményének mérlegelése alapján [Pp. 279. § (1) bekezdés] maga is arra a következtetésre jutott, a baleset egyetlen oka az volt, hogy a felperes az üvegtáblákat tartó állványt a platóhoz rögzítő hevederek helyett a táblákat az állványhoz rögzítő hevedereket oldotta fel, ezzel instabillá téve az üvegtáblákat, amelyek, miután az eredeti helyről átállt a másikra, rádőltek. A munkáltatónak nem kellett azzal számolnia, hogy a nála betanított üveges munkakörben közel egy éve dolgozó, az üveg szállítására és mozgatására irányadó szabályokat ismerő és addig betartó felperes önálló, de

különböző megfontolást nem igénylő munkája során nem az ismert, elsajátított szabályok és utasítások szerint jár el.

[23] A felperesnek a fellebbezésben is megismételt, a szakértőnek felteendő kérdéseit a másodfokú bíróság részben ténykérdésként értékelte, részben olyannak ítélte, amelyek az ügy érdemi eldöntése szempontjából nem relevánsak, illetve bírói mérlegelés tárgyát képezik, amelyek megválaszolására, illetőleg értékelésére nem a szakértőnek van kompetenciája.

[24] A másodfokú bíróság a felperes további kérdései kapcsán rámutatott arra, hogy a szakvéleménynek a munkavédelmi oktatásra vonatkozó kiegészítése azért szükségtelen, mert a felperes egy éven belül az üvegszállítással összefüggésben mindenre kiterjedő munkavédelmi oktatásban részesült. A szakvélemény egyértelmű abban a kérdésben is, hogy az oktatás platós és zárt teherautóra is vonatkozott, ezért azt a balesetben részes teherautó üzembehelyezésekor nem kellett megismételni. A lerakodás a peradatok, így a felperes saját előadása szerint sem volt a feladata, mert azt daru végezte, csupán a daruzáshoz kellett eloldania az üvegtáblákat tartó állványt a platóról.

[25] Ténykérdés, hogy a felperes rendelkezett érvényes orvosi munkaalkalmassági véleménnyel, annak értékelése pedig, hogy ez a vélemény megfelelő volt-e, bírói mérlegelés körébe tartozik.

[26] A másodfokú bíróság szerint nem volt szakkérdés az sem, hogy a felperes milyen utasítást kapott a munkáltatótól, feladatai pedig a peradatok alapján bizonyítottak voltak.

[27] A felperesnek a túlsúllyal, a spaniferek nem megfelelő voltával, a spaniferek és egyéni védőeszközök nyilvántartásával, a szabvánnyal, a munkáltató kockázatértékelésével összefüggő érvelése és a szakvéleménynek ezekkel a kérdésekkel való kiegészítése azért volt irreleváns, mert a balesetet kizárólag az okozta, hogy nem a megfelelő spanifert oldotta ki a felperes.

[28] A másodfokú bíróság – az elsőfokú bírósággal egyezően – ezért arra a következtetésre jutott, hogy az igazságügyi munkavédelmi szakértői vélemény a felek közötti jogvitában releváns tényekre vonatkozó megállapításait és következtetéseit illetően nem szenved a Pp. 316. § (1) bekezdésében írt egyik hibában sem, ezért nem tekinthető aggályosnak, kiegészítése nem indokolt, az a bíróság ítéletének alapjául szolgálhatott.

[29] A másodfokú bíróság az így kifejtett indokokra figyelemmel az elsőfokú bíróság döntését megalapozottnak találta, tekintettel arra, hogy saját következtetése szerint is mentesül a munkáltató a kártérítési felelősség alól az Mt. 166. § (2) bekezdés b) pontja alapján, amiből következik, hogy a sérelemdíj fizetésére kötelezésének feltételei a Ptk. 2:52. § (2) bekezdése szerint, figyelemmel az Mt. 9. § (1) bekezdésére, nem állnak fenn.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[30] A felperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet megváltoztatásával az alperes kereset szerinti marasztalását, másodlagosan a jogerős ítélet elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat meghozatalára történő utasítását, továbbá az alperes első-, másodfokú, valamint a felülvizsgálati eljárási költségben történő marasztalását kérte.

[31] A felperes felülvizsgálati érvelése szerint az ítéletek alapjául szolgáló szakértői vélemény a Pp. 313. § (1) bekezdésébe ütközően ellentétes a perbeli adatokkal, helyességéhez

nyomatékos kétség fér és – legalább részben – önellentmondásos, ennek ellenére az első- és másodfokú bíróság a Pp. 313. § (3) bekezdésének megsértésével - kérelme ellenére – annak kiegészítését elmulasztotta.

[32] A szakértői vélemény szerint a szállítás mellett a rakomány rögzítésének a feloldása is a feladatai közé tartozott, ezért önmagában nem volt elégséges a vezetői engedély megléte, hanem – a spaniferek szabályszerű eloldása tárgyában – külön munkavédelmi oktatásra lett volna szükség, amelynek elmaradásával az alperes megsértette a Mvt. 55. § (1) bekezdésében és az Mvt. 61. §-ában foglaltakat. E körben utalt a Kúria BH2009.9.442. szám alatt közzétett döntésére és a Kúria Mfv.10.206/2019/3. számú precedensképes határozatára. Állította, hogy az alperes 2019. július 1-től kezdődően munkavédelmi oktatást nem tartott.

[33] A felperes kifogásolta, hogy a szakértői vélemény és az ezen alapuló bírósági ítéletek a 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet 1. § a) pontjába ütközően nem tulajdonítottak jelentőséget annak a ténynek, hogy munkaköri alkalmassági vizsgálata a ténylegesen ellátott betanított üveges munkakör helyett raktáros munkakörre szólt, ezért az Mvt. 49. § (1) bekezdése szerint az alperes nem is foglalkoztathatta volna. A peradatok azt is igazolják, hogy a munkaviszony 2019. július 1-én történt létesítésekor nem történt orvosi alkalmassági vizsgálat.

[34] A felperes álláspontja szerint a szakértői vélemény és az erre alapított elsőfokú ítélet alaptalanul állapította meg, hogy a bekövetkezett balesetet az utasításellenes és figyelmen kívül hagyás okozta. Iratellenes annak rögzítése is, hogy a baleset napján már hasonló körülmények között történt szállítás. A per során következetesen hivatkozott arra, hogy a túlsúly és a baleset között okozati összefüggés áll fenn, mert egyáltalán nem volt mindegy, hogy milyen mennyiségű és súlyú üvegtábla dől rá és okoz sérülést. Mivel a rögzítő spanifereken nem volt adattábla, ezért az sem állapítható meg, hogy a túlterhelés miatt út közben elszakadhattak vagy egyáltalán nem is voltak. Ezzel kapcsolatban is kérte a szakértői vélemény kiegészítését.

[35] Munkavédelmi szempontból vitatott volt az is, hogy a baleset napján történő első és második szállítás eltérő módon valósult-e meg. Nyilatkozata szerint a délelőtti szállítás üvegszállító állványon történt, 4-4 db pálcás rögzítéssel, plusz kereszt irányú spaniferrel. A második forduló állványairól azonban a pálcás rögzítéshez használt síneket eltávolították, ezért kellett spaniferrel kötözni a rakományt. A kamerafelvételeken, valamint név4 szakértő szakvéleményének 2-3-as fényképén is jól látszik, hogy a hátsó állvány hiányosan volt kötözve, amely a túlsúlyból adódhatott.

[36] Érvelése szerint az eljáró bíróságok megsértették a Pp. 279. § (1) bekezdését is, mert kirívóan okszerűtlenül állapították meg, hogy érvényes orvosi alkalmassággal rendelkezett a baleset napján, azt, hogy orvosi alkalmassági igazoláson csak elírásként került megjelölésre a raktáros munkakör, továbbá azt is, hogy a baleset napján már történt szállítás hasonló körülmények között.

[37] A jogerős ítéletben foglaltakkal szemben a név5 Megyei Kormányhivatal városnévi Járási Hivatalának határozata munkavédelmi hiányosságokat állapított meg az alperes oldalán, és emiatt kötelezte arra, hogy az üvegtáblák rakodása, szállítása során tartsák be a vonatkozó munkahelyi előírásokat. A határozat rögzítette, hogy a munkáltató megsértette a 10/2006. (IV. 5.) NGM rendelet 9. § (1) bekezdésében foglaltakat, valamint az Mvt. 41. § (1) bekezdését, ennek ellenére a szakértő erre vonatkozóan a munkáltató terhére normaszegést nem állapított meg.

[38] A szakértői vélemény annak megállapításakor, hogy a baleset az ő kizárólagos és elháríthatatlan magatartásának következménye volt, nem volt figyelemmel a munkavédelmi oktatás elmaradására és az általa betöltött munkakörre vonatkozó érvényes munkaköri

alkalmassági vizsgálat hiányára. Iratellenes az a megállapítás is, hogy a munkavédelmi oktatáson elhangzott utasításokat nem tartotta be és az is, hogy a tiltás ellenére oldotta fel az üvegek leszorítását. E körben további kérdésekre vonatkozó szakértői véleménykiegészítést indítványozott.

[39] Jogsabálysértő és iratellenes a szakvélemény azon megállapítása is, hogy az oktatást nem kellett volna megismételni és külön oktatást tartani egy kategórián belüli más gépjármű vezetését megelőzően. E körben a szakértő teljes egészében figyelmen kívül hagyta azt a tényt, hogy korábban zárt gépjárművel szállított, míg a perbeli gépjármű teljesen más kialakítású. Nem ad választ a szakvélemény arra sem, hogy amennyiben a gépjármű munkaeszköznek minősül, akkor az Mvt. 55. § (1) bekezdés c) pontja alapján üzembe helyezésakor – mint új munkaeszköz esetében – miért nem kell munkavédelmi oktatást tartani. E körben is kérte további kérdések szakértői megválaszolását.

[40] Nem adott választ a szakvélemény arra sem, hogy az alperes az Mvt. 54. § (2) bekezdése alapján megfelelően végzete-e el a kockázatértékelést és az kiterjedt-e a perbeli balesettel érintett gépjárműre. Amennyiben nem, akkor annak beszerzésekor nem kellett-e hatályosítani a kockázatértékelést. A perben eljáró szakértő nem adott egzakta választ az egyéni védőeszközök kérdéskörében sem. Ténykérdés, hogy a lábbeli vonatkozásában az átvételi elismervényen nem az ő aláírása szerepel, így az alperes lábbelit nem biztosított. A védősisak vonatkozásában fenntartotta, hogy a munkaviszony fennállása alatt nem kapott sisakot és az a gépkocsiban sem volt fellelhető. A szakvélemény nem adott választ arra, hogy van-e kötelezettsége a munkáltatónak az egyéni védőeszközzel történő nyilvántartásra és hogy milyen védőeszközök rendelkezésre bocsátása volt kétséget kizáróan megállapítható.

[41] A fentiekben felsorolt munkavédelmi szabályszegések okán a munkáltató objektív felelősség alóli mentesülése kizárt. Az alperes az Mt. 166. § (1) és (2) bekezdése alapján nem mentesülhet a felelősség alól, mert a bekövetkezett baleset nem kizárólag az ő elháríthatatlan magatartásának következménye.

[42] Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a felülvizsgálati kérelem „elutasítását” és a felperes felülvizsgálati perköltségben történő marasztalását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[43] A Pp. 423. § (1) bekezdése szerint a Kúria a felülvizsgálat során a felülvizsgálati kérelem korlátai között, az ott megjelölt jogszabályok és az azokra vetítetten előterjesztett érvelés tekintetében vizsgálja a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát. A felülvizsgálat a megelőző eljáráshoz kapcsolódó rendkívüli, korlátozottan igénybe vehető perorvoslat, amelynek kizárólag jogszabálysértésre hivatkozásra alapítottan van helye. A felülvizsgálat funkciója a kérelmet előterjesztő fél által állított jogsérelem elbírálása és megalapozottsága esetén annak orvoslása. A Kúria kizárólag azt bírálhatja el, hogy a felülvizsgálati kérelemben előadott okból a megjelölt jogszabályokat megsértette-e a jogerős ítélet.

[44] A felperes felülvizsgálati kérelme az alábbiak szerint megalapozatlan.

[45] A felperes az alperesnél 2019. július 15-én a munkaviszonyával összefüggésben bekövetkezett baleset miatt érvényesített a Ptk. 2:43. § a) pontja által védett, az élet, a testi épség és egészség fűződő személyiségi joga megsértését szankcionáló sérelemdíj iránti igényt.

[46] Az Mt 9. § (1) bekezdése szerint a munkavállaló és a munkáltató személyiségi jogainak védelmére, ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42–54. §-át kell alkalmazni azzal, hogy a Ptk. 2:52. § (2) és (3) bekezdése, valamint 2:53. §-a alkalmazásakor e törvény kártérítési felelősségre vonatkozó szabályai az irányadók. E törvényi rendelkezés alapján a perben a munkáltató kártérítési felelősségére vonatkozó Mt. szabályok voltak az irányadók.

[47] Az Mt. 166. § (1) bekezdése alapján a munkáltató köteles megtéríteni a munkavállalónak a munkaviszonnyal összefüggésben okozott kárt. Az Mt. 166. § (2) bekezdésének rendelkezése szerint mentesül a munkáltató a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy

a) a kárt az ellenőrzési körén kívül eső olyan körülmény okozta, amellyel nem kellett számolnia és nem volt elvárható, hogy a károkozó körülmény bekövetkezését elkerülje vagy a kárt elhárítsa, vagy

b) a kárt kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta.

[48] A perben nem volt vitatott, hogy a felperest az alperesnél fennálló munkaviszonya alatt munkavégzés közben érte baleset, így az alperes felelősség alóli mentesülését az eljáró bíróságok az Mt. 166. § (2) bekezdés b) pontja alapján, vagyis a felperes kizárólagos és elháríthatatlan magatartására figyelemmel vizsgálták.

[49] A felperes a felülvizsgálati kérelmében arra hivatkozott, hogy az eljáró bíróságok az aggályos és ellentmondó szakértői vélemény kiegészítése iránti bizonyítási indítványát a Pp. 313. § (3) bekezdésébe ütközően elutasították és a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerűtlen értékelésével a Pp. 279. § (1) bekezdésébe ütközően jogszabálysértő ítéletet hoztak.

[50] Az eljáró bíróságok megállapították a perbeli baleset okát, azonban nem részletezték, hogy azt mely bizonyítékok támasztják alá, ezért a Kúria a tényállást a rendelkezésre álló iratok alapján a következőkkel egészíti ki: A 2019. július 15-én bekövetkezett perbeli baleset F/10. szám alatti munkabaleseti jegyzőkönyv leírása szerint úgy következett be, hogy a felperes a helyszínre történő megérkezése után először levette az alsó rakományrögzítőket – amik az állványokat a platóhoz rögzítették, közben lenyitotta a két oldalfalat is. A teherautó platójára fellépett és kioldotta a hátsó állványon keresztül elhelyezett rakományrögzítő hevedert. Ennek a hevedernek a kioldása után az üvegyanyagot már nem rögzítette semmi az állványhoz, majd mielőtt a darukezelő felhívására kitolatott az építési területől, a rakomány ellenőrzését, újbóli rögzítését, illetve az oldalfalak felhajtását mellőzve indult el. Menet közben a rögzítetlen üvegyanyag az állványt felülről tartó hevedernek dőlt.

[51] Az F/6. szám alatt csatolt név5 Megyei Kormányhivatal városnévi Járási Hivatala SO-04N/MV1/001184-11/2019. számú határozata szerint a felperes az üvegrakatokat tartó spanifereket kioldotta, 8 db üveglap kidőlt a helyéről, azokat a kalodatartó spanifer tartotta. A peres iratok között 4. szám alatt található fényképfelvételből kitűnően az üvegrögzítő heveder vízszintesen, az állványrögzítő heveder függőlegesen lett felhelyezve, amelyet az alperes ügyvezetőjének nyilatkozata is alátámasztott. Az ügyvezető elmondása szerint: „jelen esetben ez úgy történt, hogy az üvegszállító állványra vannak spaniferrel rögzítve a szállítandó anyagok, ez a többszörös védelemmel van felhelyezve a teherautóra. Az állványra kötött spaniferekkel, felső spaniferrel is külön rá van kötve, hogy ne tudjon elmozdulni. Oda van rögzítve az állványhoz keresztirányú spaniferrel, ezt a targonca megemeli, felteszi az autóra. Az állvány alatt is le kell rögzíteni a platóhoz és állvány felett is végigvinni a rögzítést. Amikor a gépkocsi megérkezik a rendeltetési helyre, a daruzás következik. Az autóra rögzítő spanifert újból el kell oldani, a vízszintes spanifert nem, azt csak akkor kell, hogyha az üveg már beépítésre kerül, ha a rakat bonthatóra válik” (21. számú jegyzőkönyv 4. oldal 3.

bekezdés). A felperes személyes meghallgatása során maga tett nyilatkozatot arról, hogy a vízszintes irányú spanifert távolította el (14. sz. jegyzőkönyv 7. oldal 5. bekezdés). A 30. sorszámú szakvéleményben szereplő 3. és 4. számú fényképfelvétel alapján egyértelműen megállapítható, hogy a felperes az üvegtáblák állványhoz rögzítésére szolgáló spanifert eltávolította. Látható az is, hogy előtte már az alsó állványrögzítő spanifert is eltávolította.

[52] A fentiekből következően a perbeli baleset bekövetkezésének közvetlen oksági folyamata – különösen a videófelvétel alapján – aggálytalanul rekonstruálható volt. Ezért nem valós az a felperesi érvelés, hogy a szakvélemény ellentétes a perbeli iratokkal és az sem, hogy a spanifer a túlterhelés miatt elszakadhatott. Mindezekhez képest kellett értékelni a további bizonyítékokat.

[53] A felperes a felülvizsgálati kérelmében a Pp. 279. § (1) bekezdése megsértését alaptalanul sérelmezte. A felülvizsgálati eljárás mint rendkívüli perorvoslat során általában nem vizsgálható a bíróság mérlegelési körébe tartozó tényállás és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. A Kúria csak azt vizsgálja, hogy az eljáró bíróság a mérlegelési körbe vont adatok, a felek személyes előadása, a bizonyítékok megállapítása és azok egybevetése során nem jutott-e nyilvánvalóan helytelen és okszerűtlen következtetésre. Önmagában a bizonyítékok mérlegelésének a kérelmezőre sérelmes eredménye nem lehet a felülvizsgálati kérelem alapja. Akkor sincs lehetőség a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna, kizárólag az minősíthető kirívóan okszerűtlen következtetésnek, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott határozattól eltérő következtetésre lehet jutni (Mfv.VIII.10.020/2023.). A perbeli esetben ez nem volt megállapítható.

[54] A felperes a felülvizsgálati kérelmében alaptalanul kifogásolta a munkavédelmi oktatása elmaradását.

[55] A perben rendelkezésre álló iratok szerint a felperes 2018. november 9-én részesült munkavédelmi oktatásban és azt, hogy ennek tárgya kiterjedt az üvegtáblák szállítására és mozgatására is, a perben meghallgatott, azonos munkafolyamatot végző tanúk vallomásai is alátámasztották. A tanúvallomások szerint az ügyvezető az általa elmondott biztonsági előírásokat a gyakorlatban is megmutatta és pontosan bemutatta azt a munkafolyamatot, ahogyan az üvegtáblákat rögzíteni kell. Mindezeknél fogva nem megalapozott a felperes munkavédelmi oktatás hiányára alapozott érvelése.

[56] A felperes azt is alaptalanul kifogásolta, hogy a határozatlan idejű munkaviszonya 2019. július 1-én történő létrejöttékor nem részesült munkavédelmi oktatásban, mivel bizonyított, hogy az azonos munkakörben történő alkalmi foglalkoztatását megelőzően a szükséges oktatást megkapta, amely megfelelt az Mvt. 55. § (1) bekezdés a) pontja szerinti – munkába álláskor – követelménynek. Mindezek alapján a felperes által a felülvizsgálati kérelemben megjelölt Mfv.III.10.206/2019/3. számú precedensképes határozata – eltérő tényállására figyelemmel – nem volt irányadó.

[57] A jogerős ítélet helytállóan állapította meg, hogy a balesetet követően 2 nappal 2019. július 17-én a felperes a munkavédelmi hatóság előtt tett nyilatkozatában maga ismerte el, hogy korábban munkavédelmi oktatásban részesült és a rakodással kapcsolatban is tudta, hogy mit kell tennie. A baleseti munkafolyamatot már egy éve végezte és teherautóval is hetente szállított üvegtáblákat.

[58] A felperes felülvizsgálati kérelmében foglalt érvelésével szemben az alperesnek a balesettel érintett gépjármű használatba vételekor nem volt jogszabályi kötelezettsége a munkavédelmi oktatás megismétlése, illetve annak az új gépkocsira vonatkozó kiegészítése. Az alperes által üzemeltetett Renault Master típusú kistehergépkocsi a Közlekedési Felügyelet által kiadott forgalmi engedély alapján a munkavédelmi és biztonsági előírásoknak

megfelelt, evvel ellentétes adat a perben nem merült fel. A felperes a kistehergépjármű vezetésére érvényes jogosítvánnyal rendelkezett, amelynek megszerzéséhez szükséges műszaki vizsga során a szállítással kapcsolatos alapvető szabályokat is megismerte. Nincs olyan jogszabályi előírás, amely egy gépjármű használatba vételekor üzembe helyezési eljárást és ehhez kapcsolódóan munkavédelmi oktatás tartását írná elő. A peradatok szerint a baleset nem a gépjármű meghibásodása, avagy az üvegtartó állvány -esetlegesen hibás – belső rögzítése, hanem az állványhoz történő, szabályos rögzítés utasításellenes eloldása miatt következett be.

[59] Megalapozatlan a felperes orvosi alkalmassági vizsgálatára vonatkozó érvelése is. Az általa hivatkozott 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet 1. § a) pontja alapján a munkaköri alkalmassági vizsgálatnak valóban egy meghatározott munkakörre és munkahelyen végzett tevékenységre kell vonatkoznia. Tény az is, hogy az alperes által csatolt orvosi alkalmassági vélemény raktáros munkakörre, tehát nem betanított üvegező munkakörre szólt. Az eljáró bíróságok ugyanakkor helytállóan állapították meg, hogy a bekövetkezett baleset még közvetetten sem függött össze a felperes egészségi állapotával. A felperes maga sem hivatkozott arra, hogy olyan betegsége, sérülése, fogyatékosága állt volna fenn, amely az általa ellátott feladatokra részben vagy teljesen alkalmatlanná tette volna és ennek legalábbis részbeni következménye volt a baleset. A bekövetkezett sérülés nem függött össze az egészségi állapotával, erre a perben és a felülvizsgálati kérelmében ő maga sem hivatkozott. Mindezek alapján a jogerős ítélet a bizonyítékok értékelésekor nem jutott kirívóan okszerűtlen következtetésre annak megállapításával, hogy a munkaköri alkalmassági vizsgálat más munkakörre történő lefolytatása az alperes felelősség alóli mentesülését kizárná.

[60] Nem foghat helyt a felperes munkáltatói utasítás elégtelenségére alapozott érvelése sem. A perben nem cáfolt és megállapított tények alapján a baleset oka kizárólag az volt, hogy a felperes a szállított üvegtáblákat kioldotta és azok a gépkocsi mozgatását követően olyan mértékben mozdultak el, hogy a parkolást követően rázuhantak. A felperes ezen vétkes magatartása ellentétes volt a munkavédelmi oktatás elméleti és gyakorlati tartalmával és a – felperes által is folytatott – következetes gyakorlattal. Az üvegtáblákat az állványhoz rögzítő spaniferek eloldására kizárólag a darus leemelése után kerülhetett volna sor.

[61] A felperes alaptalanul hivatkozott a hevederek alkalmatlanságára is, mivel azt a munkavédelmi szakértő véleménye és az is cáfolja, hogy a rakomány a szállítás során nem, csak a kioldást követően mozdult meg. Azzal, hogy a felperes a rakomány rögzítését a végleges lerakódás előtt kioldotta, majd ennek tudatában a nagy súlyú üvegtáblákkal a gépjárművel más helyre állt, olyan nagy fokú figyelmetlenség, amely a logika és az életszerűség szabályival is szemben áll és amelynek közvetlen következménye volt az elszenvedett sérülése. A baleset napján történt két szállítás során alkalmazott eltérő rögzítési mód sem ad alapot a kimentés mellőzésére, mivel a szakértői vélemény egyértelmű következtetése szerint a baleset kizárólagos oka a biztonságos, vízszintes rögzítés kioldása volt.

[62] Alaptalanul kifogásolta a felperes a munkavédelmi hatóság határozatának figyelmen kívül hagyását is. Az eljáró bíróságok ítéletük indokolásában rögzítették a név5 Megyei Kormányhivatal városnévi Járási Hivatalának 2019. szeptember 2. napján kelt SO-04N/MV1/001184-11/2019. szám alatti jogerős határozatát, amely kizárólag arra hívta fel a munkáltatót, hogy az üvegtáblák rakodása, szállítása során tartsák be a vonatkozó munkavédelmi szabályokat. Ezen felhívás célja ugyanakkor kizárólag a bekövetkezett baleset miatt szükséges figyelmeztetés, mivel az Mvt. 82. § (1) bekezdése alapján a munkavédelmi hatóság munkavédelmi bírságot alkalmaz az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó követelmények teljesítését elmulasztó, és ezzel a munkavállaló életét, testi épségét vagy egészségét súlyosan veszélyeztető munkáltatóval vagy a 40. § (2)

bekezdésében meghatározott összehangolási kötelezettség megvalósításáért felelős személlyel vagy szervezettel szemben. A hatósági eljárás során munkáltatói mulasztás hiányában bírság kiszabására nem került sor.

[63] A felperes alaptalanul kifogásolta az egyéni védőeszközök hiányát is figyelemmel arra, hogy a védőbakancs megléte, illetőleg hiánya a baleset bekövetkezését, illetőleg a sérüléseket nem befolyásolta, a védősisak pedig a perben becsatolt, a munkavédelmi hatóság eljárása során készített fényképfelvétel szerint a gépkocsi vezetőfülkéjében volt, amelyet a felperes saját elhatározásából nem viselt.

[64] A kockázatértékelés körében szintén alaptalan a felperes érvelése. A munkaügyi hatósági eljárás során a hatóság vizsgálta a kockázatértékelést, abban hiányosságot nem állapított meg, ennek megítélése pedig nem szakkérdés volt.

[65] A perben beszerzett szakvélemény és annak kiegészítése a szakértői kompetenciába tartozó kérdésekre egyértelmű és határozott válaszokat adott, így azok kiegészítése okán az ítéletek hatályon kívül helyezésére irányuló felperesi indítvány megalapozatlan volt. A foglalkozás-egészségügyi vizsgálat és a munkavédelmi oktatás meglétének és megfelelőségének kérdésében, azok jogi értékelésében pedig a bíróságoknak kellett állást foglalni.

[66] A KMK vélemény 5. pontja szerint a munkavállaló magatartása akkor vezet a munkáltató felelősség alóli mentesüléséhez, ha a kárt kizárólag a munkavállaló maga okozta, és az a munkáltató részéről elháríthatatlan volt. Ha a kár bekövetkezése nem kizárólag a munkavállaló magatartására vezethető vissza, a munkáltató a felelősség alól nem mentesülhet.

[67] A KMK vélemény indokolása szerint ilyen esetben vizsgálni kell az eset összes körülményeit, mivel a mentesülési feltétel fennállása akkor állapítható meg, ha a munkáltató bizonyítása sikeres arról, hogy a kár keletkezésében egyéb ok nem hatott közre.

[68] A munkáltató kártérítési felelősség alóli, a munkavállaló kizárólagos és elháríthatatlan magatartásán (Mt. 166. § (2) bekezdés b) pont) alapuló mentesülése a bírói gyakorlat szerint akkor állapítható meg, ha a bekövetkezett balesetnek más közvetlen vagy közvetett oka nem volt, az kizárólag a munkavállaló magatartásának vagy mulasztásának a következménye. A Kúria megállapította a munkáltató felelősség alóli mentesülését akkor, amikor a munkavállaló a huzatban végzett ablaktisztítási munkát és a balesetet okozó repedt üvegről – előírás ellenére – nem számolt be (Mfv.X.10.344/2019/10.), a munkáltató a ponyvázási folyamatot szabályozta, a kockázatértékelést elvégezte, a veszélyforrásokat feltárta és intézkedett azok kiküszöböléséről (Mfv.II.10.161/2021/3.), valamint abban az esetben is, amikor a munkavállaló a forró folyadék üvegcancsóba történő áttöltése során a minimális előrelátást és gondosságot sem tanúsította, szakszerűtlen, a mindennapi élettapasztalattal ellentétes magatartása eredményeként bekövetkezett balesetére kártérítési igényt jogszerűen nem alapíthat (Mfv. 10.166/2022/4.).

[69] A rendelkezésre álló, a jogvita eldöntéséhez szükséges bizonyítékok a perbeli esetben is azt támasztották alá, hogy mivel a felperes a szállításra és az üvegáru rögzítésére is kiterjedő munkavédelmi oktatásban részesült, orvosi alkalmassági vizsgálatral rendelkezett, a végzett munkakörben egészségügyi kizáró ok nem állt fenn, az üvegáru rögzítése megfelelő volt, a baleset bekövetkezését kizárólag a felperes utasításellenes, a józan ész szabályait áthágó azon magatartása okozta, amelynek során a nagy súlyú üvegtáblákat a rögzítés kioldását követően a járművel megmozdította. Az alperes ezért az Mt. 166. § (2) bekezdés b) pontja alapján mentesül a kártérítési felelősség alól.

[70] A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet jogszabálysértés hiányában a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

2012. évi I. törvény 166. § (1) és (2) bekezdés

A döntés elvi tartalma

[71] A felperes a szállításra és az üvegáru rögzítésére is kiterjedő munkavédelmi oktatásban részesült, orvosi alkalmassági vizsgálattal rendelkezett, a végzett munkakörben egészségügyi kizáró ok nem állt fenn, az üvegáru rögzítése megfelelő volt, ezért a baleset bekövetkezését kizárólag a felperes utasításellenes, a józan ész szabályait áthágó azon magatartása okozta, amelynek során a nagy súlyú üvegtáblákat a rögzítés kioldását követően a járművel megmozdította. Az alperes ezért az Mt. 166. § (2) bekezdés b) pontja alapján mentesül a kártérítési felelősség alól.

Záró rész

[72] A pervesztes felperes a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes felülvizsgálati perköltségének megfizetésére, amelynek mértékét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alkalmazásával állapította meg.

[73] A felperes munkavállalói költségkedvezményre jogosult, ezért a felülvizsgálati eljárás illetéke a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

[74] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[75] Az ítélet ellen a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja alapján felülvizsgálatnak nincs helye.

Budapest, 2024. szeptember 25.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. előadó bíró, Dr. Dzsula Marianna s.k. bíró, Dr. Pataki Árpád s.k. bíró, Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró